

Dr Jan Wallander:

Värnplikssystemet hindrar rätt produktionsfördelning

STORLIEN (SvD:s korr.) Den tekniska utvecklingen inom industrien har lett till att allt färre sysslar med "direkt produktion" och allt större del av arbetsstyrkan med maskiner som man kan göra varor med. Det investerade kapitalet per arbetare blir större. Inom försvaret har samma tekniska utveckling skett. Värdet av varje soldats utrustning stiger snabbt. Men där har man inte fått motsvarande förskjutning av den mänskliga arbetskraften.

— Detta beror på vårt värnplikts-system, fastslog fil. dr Jan Wallander i Industriens utredningsinstitut, som på tisdagen talade om försvarskostnader och samhällsekonomi vid Centralförbundets folk och försvars konferens i Storlien. Alla vapenförä svenskar tas kontinuerligt ut till militärtjänst. Det förefaller, sade dr Wallander, som om det skulle finnas anledning diskutera, om detta system verkligen under nuvarande förhållanden är rimligt. Är det inte lämpligare att avdela relativt få personer till att sköta flygplan och avskjuta robotar och i stället desto flera till att göra flygplan och robotar. En sådan omstrukturering, som är sär-

skilt aktuell för flyget, förefaller värt att förena med den allmänna värnplikten.

PRODUKTIONSORTFALL

Dr Wallander påpekade i fortsättningen bl. a. att kostnaderna för de värnpliktiga tas upp för lågt, då man beräknar de militära ekonomiska anspråken på samhället. Man måste räkna med vad det kostar att ta folk ur produktionen. Den icke medräknade extrakostnaden uppgår då till ca 200 milj. kr.

Dr Wallander fastslog slutligen att försvarskostnaderna i hög grad är ett budgetproblem, eftersom de knappast kan fastställas på grundval av samhällsekonomiska resonemang. Det ter sig därför anmärkningsvärt, ansåg han, att man saknar långsiktighetsberäkningar av hur statens utgifter och inkomster kommer att gestalta sig. När man nu står inför frågan att ta ställning till försvarets framtida omfattning betyder ju detta att man binder sig för utgifter inte bara för kommande budgetår utan för mycket lång tid framåt. Det måste vara mycket svårt att föra en diskussion på den punkten utan att ha klart för sig hur det totala budgetläget skall te sig inte bara i dag utan i början av 1960-talet.

Hästgardister livar upp gamla minnen

Vid middagen på Piperska muren. Fr. v. hovstallmästare C. König, löjtnant G. A. Gustavsson och löjtnant Nils A. Cronebäck med standaret.

Gamla fina Hästgardet har gått till historien, det skedde i och med indragningen 1927, men än finns det hästgardister kvar. Omkring 150 av dem samlades på tisdagskvällen till en enkel sexa på Piperska Muren för att återuppliva gamla minnen.

Det var Föreningen Livgardet till Häst, en sammanslutning av forna officerare, underofficerare och manskap, som varje år brukar träffas på Karl-dagen i detta syfte. Värd för kvällen var föreningens ordförande, hovstallmästaren Claës König, en gång chef för livakvadronen. Vidare märktes senaste och siste sekundchefen, översten Carl von Essen på Kavlås, kabinettskammarherren gre-

ve Gustaf Lewenhaupt, f. d. chef för tredje skvadronen, friherrarna Carl och Gösta De Geer samt överste Sven Hallenberg.

Vid sammankomsten, som började med styrelsesammanträdet, blottades regementets gamla standar, regementets marsch spelades och efter ett leve för konungen sjöngs Kungssången. Sedan följde samkväm och filmvisning. Tilläggas bör väl att Livgardet till häst tillkom i samband med Gustav III:s statsvälvning 1772 med en del av Nylands dragoner som underlag. En ringa rest av det gamla förnämliga regementet finns kvar än i dag och utgörs av Livgardesskvadronen.

"Kollektivavtalet kvalitetsverktyg"

Kollektivavtalet, en av hörnstenarna på den internationellt sett unika svenska arbetsfreden, är ett fascinerande instrument, ja, mer än så — ett kvalitetsverktyg som arbetsledaren bör öva upp handlaget med, hävdade direktör Thure Flobecker i Sveriges verkstadsförening i ett föredrag på tisdagen.

Till den tiden hade han samlat ett 150-tal arbetsledare kring sig på Teknologföreningen i Stockholm. De var sammankallade av SIFEQ, Sven-